

Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti pressiteade
Viin/Brüssel, 6. detsember 2012

Kriis on aeg õiguskaitse kättesaadavuse edendamiseks

Praeguse majanduskriisi tõttu tehtavad eelarvekärped ei tohiks mõjutada inimeste õigust ja juurdepääsu õiguskaitsele. See on Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) korraldatava [2012. aasta põhiõiguste konverentsi](#) peateemaks. Konverents „*Õiguskaitse säästuajal – õiguskaitse kättesaadavuse proovikivid ja võimalused*” toimub täna ja homme Brüsselis Euroopa Parlamendis. Teiste seas võtavad sõna Euroopa Parlamendi president, ELi õigusküsimuste, põhiõiguste ja kodakondsusküsimuste volinik ning ÜRO inimõiguste ülemvolinik. Põhiõiguste Amet esitleb konverentsil uut aruannet, milles käsitletakse õiguskaitse kättesaadavust takistavaid praktilisi tegureid diskrimineerimisjuhtumite näitel.

„Kriis tekitab lisapingeid olemasolevates struktuurides, sealhulgas meie õiguskaitse süsteemides,” ütleb Euroopa Parlamendi president Martin Schulz. „Kuigi pikaleveninud ülemaailmne majanduslangus, mis sunnib valitsusi tegema eelarvekärpeid, puudutab meid kõiki, ei tohiks see mingil määral mõjutada Lissaboni lepinguga ette nähtud väärtusi,” ütles Küprose justiits- ja avaliku korra minister Loucas Louca.

Konverents toob kokku juhtivad poliitikakujundajad, praktikud ja eksperdid, et analüüsida kehtivaid poliitikaid ning arutada eri kohtusüsteemide ja nende rahastamismehhanismide tugevaid ja nõrku külgi. Konverentsi raames püütakse välja selgitada, kuidas kasutada kriisi kui võimalust reformideks, jagades häid praktikaid ja uuenduslikke lahendusi, mida saaks rakendada edaspidistes poliitilistes algatustes, näiteks mittediskrimineerimist käsitlevate õigusaktide eesseisval läbivaatamisel ELis.

„Mida raskemaks lähevad ajad, seda rohkem eurooplasi satub haavatavasse olukorda. ELis on tööpuudus üle kümne aasta kõrgeimal tasemel ning koosmõjus sissetulekute langusega paljudes riikides põhjustab see vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse süvenemist,” ütles Põhiõiguste Ameti direktor Morten Kjaerum. „Kriisi ajal võib patuoina otsimine tekitada ksenofoobiat ja muid põhiõiguste rikkumisi. Niisiis on õiguskaitse kättesaadavusega seoses inimestel vaja rohkem abi, mitte vähem. Kokkuvõttes neil rasketel aegadel mitte üksnes ei soodusta suurema hulga inimeste kokkupuudet inimõiguste rikkumisega, vaid see on ka lühinägelik meede. Võimalike eelarvekärbete arutamisel tuleks muuhulgas kindlasti arvesse võtta õiguskaitse kättesaadavuse tagamist kõigile.”

Ameti uues aruandes „*Access to justice in cases of discrimination in the EU: Steps to further equality*” („Õiguskaitse kättesaadavus ELis diskrimineerimisjuhtumite näitel – sammud võrdsõiguse edendamise suunas”) käsitletakse küsitluste põhjal diskrimineerimisjuhtumite osas kohtusse pöördumise protseduure kaheksas ELi liikmesriigis. Selles kirjeldatakse mitmeid praktilisi takistusi, millega hagejad kokku puutuvad, ning pakutakse välja mõningaid lahendusi. Lahendusettepanekud hõlmavad muu hulgas:

- ülemäära keeruliste hagemissüsteemide lihtsustamist;
- kohtuväliste mehhanismide kasutamise edendamist, kuivõrd need võivad parandada õiguskaitse kättesaadavust ning samas vähendada õiguskaitse süsteemi üldkulusid;
- ohvritele minimaalsete tugistruktuuride loomist, näiteks õigusalse ja psühholoogilise nõustamise ja juhendamise pakkumist;

- teadlikkuse tõstmist võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse teemadel eesmärgiga luua põhiõigusi austav kultuur, mis toetab õigustatud kaebuste esitamist.

Aruandes tuuakse näiteid selle kohta, kuidas mitmed ELi liikmesriigid juba püüavad õiguskaitse kättesaadavuse probleeme lahendada.

Aruanne on kättesaadav Põhiõiguste Ameti veebilehel:

„*Access to justice in cases of discrimination in the EU: Steps to further equality*” („Õiguskaitse kättesaadavus ELis diskrimineerimisjuhtumite puhul näitel ELis – sammud võrdõiguslikkuse edendamise poole suunas”)

<http://fra.europa.eu/en/publication/2012/access-justice-cases-discrimination-eu-steps-further-equality>

Lisateave:

media@fra.europa.eu

Tel: +43 1 580 30 642

Tähelepanuks toimetajatele:

- • Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ülesanne on anda tõendipõhine nõu ELi ja riikide poliitikakujundajatele, et põhiõiguste arutelu ja poliitika oleks faktiteadmispõhine ja kindlamalt piiritletud. Kooskõlas ELi õigusaktidega sätestab Euroopa Liidu põhiõiguste harta vastavalt artiklites 21 ja 47 õiguse mittediskrimineerimisele ning tõhusale õiguskaitsevahendile ning õiglasele kohtupidamisele, sealhulgas õiguskaitse kättesaadavusele.
- Põhiõiguste konverentsi toetavad nii Euroopa Parlament kui Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariik Küpros.